

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԲԵՄ. ԼՈՒՐԵՐ

Նուկրեմբերի 3-ին, կիրակի.- Դ. կիրակի զկնի Ս. Խաչի:

Այսօր Մայր Տաճարում, Ավագ Ս. Սեդանի վրա, Ս. Պապարագ մաքուր-ցեց Մայր Աթոռի Մկրտարանի ծիսակարար քահանա Ս. Խաչարուր ավագ քին. Ֆրանկյանը: «Նայր մեր»-ից առաջ քարոզ խոսեց Կաթողիկոսական Տեղապահ Ս. Ներսես արքեպս. Պոզապալյանը՝ «Փորձեցեք զանձինս ձեր, եթե կայցեք ի նոյն հաւարս» (Բ Կորնթ. ԺԳ 5) բնաբանով:

Ս. Պապարագին ներկա էին Ս. Արսեն արքեպս. Բերբերյանը, Ս. Դավիթ արքեպս. Սահակյանը, Ս. Գրիգորիս արքեպս. Բունիաթյանը, Ս. Նակոր եպս. Գըլընճյանը և այլ միաբան Նայրեր:

Նուկրեմբերի 8-ին, ուրբաթ.- Պահք:

Այսօր Նայասարանի Նանրապետությունում Մեծ Բրիտանիայի և Նյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորության արքակարգ և լիազոր դեսպան Ջոն Միսքիները, որն ավարտում է իր դիվանագիտական առաքելությունը Նայասարանում, այցելեց Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին՝ հրաժեշտ փալու Կաթողիկոսական Տեղապահ Ամենապատիվ Ս. Ներսես արքեպս. Պոզապալյանին:

Տեղապահ Սրբազանը բարձր գնահատեց պարոն Միսքիների դիվանագիտական գործունեությունը Նայասարանում՝ գոհունակությամբ մաքնանշելով երկու երկրների միջև զարգացող կապերը: Միաժամանակ Սրբազան Նայրը փաստեց, որ Նայ Առաքելական և Անգլիկան Եկեղեցիների միջև գոյություն ունեն սերտ կապեր: Նրաժեշտ փալով դեսպանին, Սրբազան Նայրը վերջինիս նորանոր հաջողություններ մաղթեց իր հեղափոխ դիվանագիտական գործունեության մեջ:

Նույն օրը Գևորգյան Նոգևոր Ճեմարանի հանդիսությունների դահլիճում, Կաթողիկոսական Տեղապահ Ս. Ներսես արքեպս. Պոզապալյանի նախագահությամբ, փեղի ունեցավ վարդապետական թեզերի բանավոր պաշտպանություն:

Արարողությանը ներկա էին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի բարձրաստիճան հոգևորականներ, միաբան Նայրեր, Գևորգյան Նոգևոր Ճեմարանի սաներ, հրավիրյալներ:

Նոկտեմբերի 15-ին, ուրբաթ.- Պահք:

Այսօր Գևորգյան Նոգևոր Ճեմարանում, Կաթողիկոսական Տեղապահ Ամենապատիվ Տ. Ներսես արքեպս. Պոզապալյանի բարձր նախագահությամբ, Կրեդի ունեցավ հանդիսություն՝ նվիրված Ճեմարանի բազմավաստակ դասախոս և շնորհալի բանաստեղծ Վաչագան Նովհաննիսյանի հիշատակին:

Իր խորին ցավակցությունը հայտնելով բանաստեղծի հարազատներին՝ Տեղապահ Սրբազանը մտերմիկ հուշեր պատմեց նրա մասին:

Վաչագան Նովհաննիսյանի նախկին սաները՝ Նոգևոր Ճեմարանի 4-րդ լսարանի ուսանողները, որպես հիշատակի փուրք իրենց նախկին ուսուցչին, հանդես եկան գրական-գեղարվեստական հայրագրով, նրա բանաստեղծությունների արտասանությամբ կենդանացրին ուսուցչի հիշատակը:

Նոկտեմբերի 17-ին, կիրակի.- Զ. կիրակի զկնի Ս. Խաչի:

Այսօր Մայր Տաճարում, Ավագ Ս. Սեդանի վրա, Ս. Պատարագ մատուցեց Մայր Աթոռի միաբան Տ. Զարեհ վրդ. Կաթողյանը: «Նայր մեր»-ից առաջ պատարագիչ Նայր Սուրբը քարոզ խոսեց՝ «Եւ յուսացեալ եղիցուք մեր ի նա և նա եղիցի մեզ ի փրկութիւն, զի Աստուած ընդ մեզ է» (Ժամագիրք) բնաբանով:

Ս. Պատարագին ներկա էին Կաթողիկոսական Տեղապահ Տ. Ներսես արքեպս. Պոզապալանը, Տ. Շահեն արքեպս. Աճեմյանը, Տ. Արսեն արքեպս. Բերբերյանը և այլ միաբան Նայրեր ու հյուրեր:

Նոկտեմբերի 19-ին, երեքշաբթի.- Սրբոցն Թեոդիւրոնի քահանային, Զենոնի զինաւորին, Մակարայ, Եւդոքսեայ և Ռամելայ:

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին ժամանեցին Երուսաղեմի հայոց Պատրիարք Տ. Թորգոմ արքեպս. Մանուկյանը և Կ. Պոլսո հայոց Պատրիարք Տ. Մեսրոպ արքեպս. Մութաֆյանը:

Նոկտեմբերի 21-ին, հինգշաբթի.- Սրբոցն Խարիթեանցն և սրբոց վկայիցն Արտեմեայ և Քրիստափորի, և երկուց կանանցն Կալինիկեայ և Ակիլինեայ:

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում, հավարտ առավոտյան ժամերգության, Կաթողիկոսական Տեղապահ Ամենապատիվ Ս. Ներսես արքեպս. Պողոսյանի նախագահությամբ և Երուսաղեմի ու Թուրքիո հայոց Պատրիարքներ Ամենապատիվ Ս. Թորգոմ արքեպս. Մանուկյանի և Ամենապատիվ Ս. Մեսրոպ արքեպս. Մութաֆյանի ընթերակայությամբ, Կեղի ունեցավ հոգեհանգստյան մասնավոր պաշտոն Ամենայն Հայոց երջանկահիշատակ Գարեգին Ա Կաթողիկոսի նոր Կեղադրված Կապանաքարի առջև:

«Եւ թող այս շիրմաքարը դառնա ուխտատեղի հավաքավոր հայ ժողովրդի համար», - դիմելով բոլոր ներկաներին ասաց Տեղապահ Սրբազանը:

Սպիտակ մարմարյա Կապանաքարի վրա փորագրված են հանգուցյալ Վեհափառ Հայրապետի անունը, ծննդյան ու մահվան թվականները և Վեհափառ Հայրապետի սիրած խոսքերից՝ «Մարդ է որ գործէ զերկիր»:

Արարողությանը ներկա էին բարձրաստիճան հոգևորականներ, միաբան Հայրեր և բազմաթիվ հավաքացյալներ:

Նույն օրը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում, Կաթողիկոսական Տեղապահ Ս. Ներսես արքեպս. Պողոսյանի նախագահությամբ, Երուսաղեմի հայոց Պատրիարք Ս. Թորգոմ արքեպս. Մանուկյանի և Կ. Պոլսո հայոց Պատրիարք Ս. Մեսրոպ արքեպս. Մութաֆյանի արեւնապետությամբ, իր աշխատանքն սկսեց Գերագույն Նոգևոր Խորհրդի նիստը:

Նիստը կշարունակվի մինչև հոկտեմբերի 22-ը, որի ընթացքում կքննարկվեն Ազգային-եկեղեցական ժողովին վերաբերող կազմակերպչական հարցեր:

Նոկտեմբերի 22-ին, ուրբաթ.- Պահք:

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում, Կաթողիկոսական Տեղապահ Ս. Ներսես արքեպս. Պողոսյանի նախագահությամբ, Երուսաղեմի հայոց

Պարրիարք Տ. Թորգոմ արքեպս. Մանուկյանի և Կ. Պոլսո հայոց Պարրիարք Տ. Մեսրոպ արքեպս. Մուրաֆյանի արենապետությամբ, իր աշխատանքն ավարտեց նախորդ օրն սկսված Գերագույն Նոգևոր Խորհրդի ժողովը:

Երկօրյա նիստերի ընթացքում քննարկվեցին Ամենայն Նայոց 132-րդ Կաթողիկոսի ընտրության նպատակով հոկտեմբերի 26-30-ը կայանալիք Ազգային-եկեղեցական ժողովի կազմակերպման մանրամասները, հասարակվեց ժողովի օրակարգը: Քննարկվեցին նաև այլ հարցեր:

Նոկտեմբերի 24-ին, կիրակի.- Է. կիրակի զկնի Ս. Խաչի: Գիւր Խաչի:

Այսօր Մայր Տաճարում, Ավագ Ս. Սեդանի վրա, Ս. Պարարագ մարտիցեց Տ. Դավիթ արքեպս. Սահակյանը: «Նայր մեր»-ից առաջ պարարագիչ Սրբազանը քարոզ խոսեց՝ «Զի ճառ խաչին կորուսելոցն յիմարութիւն է, այլ փրկելոցս մեզ զօրութիւն Աստուծոյ» (Ա Կորնթ. Ա 18) բնաբանով:

Ս. Պարարագին ներկա էին Կաթողիկոսական Տեղապահ Տ. Ներսես արքեպս. Պոզապալանը և այլ Սրբազան Նայրեր:

Նոկտեմբերի 25-ին, երկուշաբթի.- Սրբոցն Անաստասայ քահանային, և Վարդաի, և Թեոդորիկոսայ և որդւոց նորա, և որք ընդ նմա կատարեցան:

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում, Կաթողիկոսական Տեղապահ Տ. Ներսես արքեպս. Պոզապալանի նախագահությամբ, Երուսաղեմի հայոց Պարրիարք Տ. Թորգոմ արքեպս. Մանուկյանի և Կ. Պոլսո հայոց Պարրիարք Տ. Մեսրոպ արքեպս. Մուրաֆյանի արենապետությամբ, գումարվեց Եպիսկոպոսաց Ժողովի խորհրդակցական նիստ:

Ժողովի ընթացքում լսվեցին Առաջարկությունները բանաձևող և Նայ Առաքելական Եկեղեցու կանոնադրության մշակման հանձնախմբերի տեղեկարկությունները: Քննարկվեցին նաև Գերագույն Նոգևոր Խորհրդի և Եպիսկոպոսաց Ժողովի հերագա գործունեությանը վերաբերող հարցեր, որի առիթով առաջարկվեց Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում հասարակել Եպիսկոպոսաց Ժողովի մնայուն գրասենյակ:

Քննարկվեցին նաև Եկեղեցի-պետություն հարաբերությանը վերաբերող մի շարք հարցեր: Քննարկման նյութ դարձան նաև կրթական հարցերը, որի առիթով Սրբազան Հայրերի կողմից կարևորվեց Հայաստանի Հանրապետության հանրակրթական դպրոցներում կրոնագիտություն և Հայ Եկեղեցու պատմություն առարկաների ուսուցման խնդիրը:

Նոկրեմբերի 26-ին, երեքշաբթի.- Սրբոց Տիպիքիքեանցն, որք ի Սամուսայր կապարեցան:

Այսօր Մայր Տաճարում, Ավագ Ս. Սեդանի վրա, Ս. Պապարագ մապուցեց Տ. Վիգեն եպս. Այբազյանը: «Հայր մեր»-ից առաջ պապարագիչ Հայր Սուրբը քարոզ խոսեց՝ «Որ սիրէ գեղբայր իւր՝ ի լոյս բնակէ, և գայթազդութիւն ի նմա չի՞ք» (Ա Նովհ. Բ 10) բնաբանով: Ս. Պապարագի ընթացքում Ազգային-եկեղեցական ժողովի պարզամավորները Ս. Հաղորդություն սրացան՝ ճաշակելով Քրիստոսի Մարմինն ու Արյունը:

Հավարտ Ս. Պապարագի Կաթողիկոսական Տեղապահի նախագահությամբ և Պապրիարք Սրբազան Հայրերի ընթերակայությամբ հոգեհանգստյան մասնավոր պաշտոն կապարվեց հանգուցյալ Գարեգին Ա Կաթողիկոսի շիրիմի առաջ:

Հոգեհանգստից հետո բոլոր պարզամավորները հավաքվեցին Ս. Էջմիածնի Հոգևոր Ճեմարանի նախկին շէնքում՝ սիրո ճաշի:

Ժամը 14.00-ին Վեհարանի ԱԵԺ-ի նախապատրաստման գրասենյակում սկսվեց պարզամավորների հաշվառումը, որի ընթացքում արձանագրվեցին 31 երկրներից ժամանած 451 պարզամավոր:

Երեկոյան ժամը 20.00-ին Ազգային-եկեղեցական ժողովի պարզամավորները Ֆիլիարմոնիայի փոքր դահլիճում ներկա գտնվեցին Հարություն Թոփիկյանի ղեկավարած Երևանի կամերային երգչախմբի հոգևոր համերգին, որից հետո մասնակցեցին նաև «Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի գրույցները Ջիովանի Կուայրայի հետ» գրքի շնորհանդեսին, հանդիպում ունեցան հեղինակի և թարգմանչի հետ:

Նոկտեմբերի 27-ին, չորեքշաբթի.- Պահք:

Այսօր, առավոտյան ժամը 10.00-ին, Վեհարանի հանդիսությունների դահլիճում աղոթասացությամբ Կեղի ունեցավ Ազգային-եկեղեցական ժողովի հանդիսավոր բացումը, որից հետո այն շարունակեց իր աշխատանքները: Երեկոյան հայրնի դարձավ ընտրյալ 132-րդ Նայրապետի՝ Գարեգին արքեպս. Ներսիսյանի անունը:

Նոկտեմբերի 28-ին, հինգշաբթի.- Սրբոցն Սևեռիանոսի Սեբաստացուն, Բաբելայ ծերոյն և ութսուն և չորից աշակերտաց նորին:

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում գումարվեց Ազգային-եկեղեցական ժողովի երկրորդ նիստը՝ նախագահությամբ նորընտրի Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսի:

Նիստի սկզբում Գարեգին Բ Կաթողիկոսը ընթերցեց ՆՆ նախագահին և համայն հայ ժողովրդին ուղղված իր ցավակցական ուղերձը:

Այս առնչությամբ Ազգային-եկեղեցական ժողովը, Գարեգին Բ Կաթողիկոսի նախագահությամբ, որոշում կայացրեց հոկտեմբերի 31-ին նախօրոք նախապեսված Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսի օծման և գահակալության արարողությունները հետաձգել:

Ազգային-եկեղեցական ժողովը լիազորեց եպիսկոպոսներից և բոլոր թեմերից մեկական պարզամավորներից բաղկացած Ներկայացուցչական ժողովին՝ քննարկել և ընդունել Նայասարանյայց Առաքելական Եկեղեցու կանոնադրության նախագիծը:

Ազգային-եկեղեցական ժողովը փափագ հայրնեց, որ այդ աշխատանքը կավարտվի մինչև 2000 թ. հոկտեմբեր ամիսը:

Կանոնակարգային հարցի քննարկումից հետո, Ազգային-եկեղեցական ժողովը հայտարարվեց փակված:

Նոկտեմբերի 29-ին, ուրբաթ.- Պահք:

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին ժամանեց Մեծի Տանն Կիլիկիո Արամ Ա Կաթողիկոսը՝ Գարեգին Բ ընտրյալ Կաթողիկոսի օծման արարողությունը գլխավորելու նպատակով:

Օդանավակայանում Արամ Ա Կաթողիկոսին դիմավորեց Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ Կաթողիկոսը: Կիլիկիո Կաթողիկոսին ողեկցում էին Տ. Եփրեմ արքեպս. Թափաքյանը, Տ. Կորյուն արքեպս. Պապայանը, Տ. Խաժակ եպս. Նակորյանը և Տ. Մուշեղ եպս. Մարտիրոսյանը:

Նասնելով Մայր Աթոռ՝ նորընտիր Գարեգին Բ և Կիլիկիո Կաթողիկոսները առաջնորդվեցին Մայր Տաճար: Բարիգալստյան խոսքերից հետո Կիլիկիո Կաթողիկոսն իր զորակցությունը հայրենեց նորընտիր Կաթողիկոսին և հայրենի պետությանը:

Նոկրեմբերի 31-ին, կիրակի.- Ը. կիրակի զկնի Ս. Խաչի:

Այսօր Մայր Տաճարում, Ավագ Ս. Սեդանի վրա, Ս. Պապարագ մարուցեց Տ. Տարոն արքեպս. Ճերենյանը: «Հայր մեր»-ից առաջ պատարագիչ Սրբազանը քարոզ խոսեց՝ «Չիք ինչ ծածուկ՝ որ ոչ յայտ լիցի, և ոչ գաղտնի՝ որ ոչ ծանիցի և եկեսցե ի յայտ» (Ղուկ. Ը 17) բնաբանով:

Նույն օրը Ընտրյալ Ամենայն Հայոց Հայրապետը Մեծի Տանն Կիլիկիո Արամ Ա Հայրապետի հետ մասնակցեց հոկտեմբերի 27-ին զոհված պետական այրերի թաղման արարողությանը:

Նոյեմբերի 4-ին, հինգշաբթի.- Սրբոց հայրապետացն Մեսրոպիանոսի, Աղեքսանդրոսի և Պողոսի խոստովանողին և սրբոց նօսրարացն Մարկիանոսի և Մարտիրոնի:

Այսօր Մայր Տաճարում, Ավագ Ս. Սեդանի վրա, Ս. Պապարագ մարուցեց ընտրյալ Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ Հայրապետը: Ս. Պապարագից ընտրյալ Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ Հայրապետը, ընթացքում, Մեծի Տանն Կիլիկիո Արամ Ա Կաթողիկոսի նախագահությամբ, կատարվեց ընտրյալ Հայրապետի ձեռնադրության և օծման սրբազան արարողությունը: Արարողության ավարտին Վեհափառ Հայրապետին իրենց շնորհավորական խոսքերն ուղղեցին Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսը, Երուսաղեմի և Կ. Պոլսո հայոց Պատրիարքները: Շնորհավորանքներից հետո ներկաներին դիմեց Մեռնաբույր Հայրապետը, որը զոհաբանական քարոզ խոսեց՝ «Այլ ինձ քալ լիցի պարծել, բայց միայն ի խաչն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի» (Գաղ. Զ 14) բնաբանով:

Պարարագի ավարտին հոգևորականաց թափորը Վեհափառ Նայրապետին ուղեկցեց Վեհարանի գահասրահ, որպեսզի կարարվեց գահակալության արարողությունը: Արարողության ավարտին Վեհափառ Նայրապետին իր շնորհավորանքի խոսքն ուղղեց ՆՆ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը (Տե՛ս «Էջմիածին» ամսագիր, 1999 թ., № Ժ-ԺԱ, էջ 22):

Այնուհետև, ժամը 16.00-ին, Մայրավանքի սեղանատանը սիրո ճաշ արվեց, որին իրենց մասնակցությունը բերեցին նաև Նայրապետի օժման սրբազան արարողությանը ներկա բոլոր Եկեղեցիների ներկայացուցիչները, որոնք իրենց շնորհավորանքի խոսքերն ուղղեցին օծյալ Նայրապետին: Նավարտ ամենայնի, եզրափակիչ խոսքով հանդես եկավ Վեհափառ Նայրապետը՝ իր ջերմագին շնորհակալությունները հայտնելով բոլոր Եկեղեցիների ներկայացուցիչներին՝ անկեղծ ու եղբայրական զգացումների համար:

Նոյեմբերի 6-ին, շաբաթ.- Սրբոց հրեշտակապետացն Գաբրիելի և Միքայելի և ամենայն երկնային զորացն:

Այսօր Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց նորընտիր Կաթողիկոսին շնորհավորելու նպատակով Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին այցելեցին ՆՅԴ Նայասրանյան Գերագույն Մարմնի ներկայացուցիչներ Նրանք Մարգարյանն ու ԱԺ պարզամավոր Արմեն Ռոսպոմյանը և ՆՅԴ բյուրոյի անդամ Վիգեն Նովսեփյանը՝ Կրոնի գործերի պետական խորհրդի նախագահի պաշտոնակատար Լևոն Մկրտչյանի ուղեկցությամբ:

Նանդիպման ընթացքում ցավով նշվեց, որ կաթողիկոսական ընտրությունը համընկավ Ազգային ժողովում կարարված արյունալի դեպքերի հետ: Սակայն այս դժվարին օրերին Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսի ընտրությունը ժողովրդի համար Վեհափառ Նայրապետը նկատեց որպես մխիթարություն:

Գարեգին Բ Կաթողիկոսն ընդգծեց, որ Նայ Եկեղեցու կարևորագույն առաքելությունը շարունակում է մնալ ժողովրդի բրիսպոնենական դաստիարակությունն ու նրա հոգևոր-բարոյական նկարագրի կերպումը: Այս առնչությամբ Նորին Սրբությունն իր համոզվածությունը հայտնեց, որ Մայր Եկեղեցին մշտապես զգալու է պետության աջակցությունը: Վեհափառ Նայրապետը կարևորեց նաև քաղաքական կուսակցությունների դերը:

Զրույցի ընթացքում երկուստեք մտախոհություն հայտնվեց նաև Նայաստանում աղանդների տարածման կապակցությամբ:

Նոյեմբերի 7-ին, կիրակի.- Թ. կիրակի զկնի Ս. Խաչի:

Այսօր Մայր Տաճարում, Ավագ Ս. Սեդանի վրա, Ս. Պապարագ մաքուրացեց Կանադայի հայոց թեմի առաջնորդ Ս. Նովնան արքեպս. Տերտերյանը: «Նայր մեր»-ից առաջ պապարագիչ Սրբազանը քարոզ խոսեց՝ «Մի՛ երկնչիր, միայն հաւարա, և կեցցէ: ...Եւ դարձաւ ոգի նորա, և կանգնեցաւ վաղվադակի» (Ղուկ. Ը 51, 56) բնաբանով:

Ս. Պապարագին ներկա էր Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Հայրապետը:

Նոյեմբերի 8-ին, երկուշաբթի.- Սրբոցն՝ Մելիքոսի Անդիոքայ հայրապետին և Մինասայ Եգիպտացւոյն և միւս Մելիքոսի եպիսկոպոսին, Բուրայ քահանային և Շինու սարկաւագին:

Այսօր Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին շնորհավորելու նպատակով Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին այցելեցին ՆՇ Գիպությունների Ազգային Ակադեմիայի նախագահության անդամները՝ նախագահ Ֆադէյ Սարգսյանի գլխավորությամբ:

Վեհափառ Հայրապետը, շնորհակալություն հայտնելով ակադեմիկոսներին, կարևորեց գիպության դերը երկրի զարգացման և ամրապնդման գործում: Իր հերթին պրն. Սարգսյանը երախտագիտությամբ հիշատակեց, որ Վեհափառ Հայրապետը, լինելով Արարաբյան Հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ, բազմիցս գիպությանը ցուցաբերել է գործնական աջակցություն: Ֆ. Սարգսյանը միաժամանակ հույս հայտնեց, որ այսուհետև ևս կշարունակվեն կապերը Եկեղեցու և ակադեմիայի միջև:

Հանդիպման ընթացքում արծարծվեցին նաև կրթական խնդիրներին առնչվող հարցեր: «Եկեղեցին իրապես պարասխանաբու է ժողովրդի բարոյական նկարագրի ձևավորման համար», - կարևորելով երիտասարդ սերնդի դաստիարակության հարցը, ասաց Նորին Սրբությունը:

Զրույցի ընթացքում մտախոհություն հայտնվեց նաև հանրակրթական դպրոցներ ներթափանցած զանազան կրոնական աղանդների առնչությամբ:

**Նոյեմբերի 9-ին, երեքշաբթի.- Սրբոցն Դեմետրեոսյ վկային
և Բասիլիսկոսի քահանային:**

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն
Տայոց Կաթողիկոսն ընդունեց ՏՏ Սահմանադրական դատարանի անդամ-
ներին՝ դատարանի նախագահ Գագիկ Տարությունյանի գլխավորությամբ:

Շնորհավորելով Վեհափառ Տայրապետին, պրն. Տարությունյանը
համոզվածություն հայտնեց, որ Նորին Սրբության ընտրությամբ Տայ
Առաքելական Եկեղեցին կշարունակի կատարել իր սրբազան առաքելու-
թյունը: Նա միաժամանակ հավաստեց Սահմանադրական դատարանի,
որպես օրենքի մարմնի, աջակցությունը Վեհափառ Տայրապետին ու
Եկեղեցուն:

Տանդիպման ընթացքում Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսը հյուրերին
ներկայացրեց Տայ Եկեղեցու առջև ծառացած ներկայիս խնդիրներն ու
հրամայականները: «Եկեղեցին վերադարձնել հայ Կրոն, հայ օջախ, հայ
հոգուց ներս: Սա է մեր Եկեղեցու ներկայիս առաքելությունը», - ասաց
Վեհափառ Տայրապետը՝ վստահությամբ, որ այդ առաքելության մեջ Մայր
Աթոռն ունենալու է Տայ Առաքելական Եկեղեցու բոլոր նվիրապետական
Աթոռների աջակցությունն ու գորակցությունը:

Նույն օրը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ
Կաթողիկոսն ընդունեց Երևանի պետական համալսարանի ռեկտոր Ռադիկ
Մարտիրոսյանին և մի խումբ դասախոսների:

Ողջ համալսարանականների անունից Վեհափառ Տայրապետի
ընտրությունը ողջունելով՝ պրն. Մարտիրոսյանը փաստեց, որ համալսա-
րանն իր հիմնադրման օրվանից կապված է եղել Ս. Էջմիածնին: Տամալսա-
րանում դասախոսել են Տայ Եկեղեցու հոգևորականներ և աջակցել
համալսարանի հիմնադրմանը:

Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսը կարևորեց համալսարանի առաջնային
դերը երիտասարդ սերնդի ուսման և դաստիարակման գործում՝ միաժամա-
նակ հավաստելով, որ Տայ Եկեղեցին նախանձախնդրորեն կշարունակի իր
լուսման բերել այս գործին:

Նորին Սրբությունը շնորհակալություն հայտնեց նաև մարդասիրական
այն օգնության համար, որ փրամադրվում է Հունաստանի կառավարության

կողմից Նայասարանին և Նայոց Եկեղեցուն: Իր հերթին պրն. Զոգրաֆոսը հայրենեց Նունասարանի կառավարության պարասարակամությունը՝ առաջիկայում ևս Նայասարանին և Մայր Աթոռին բազմաբնույթ աջակցություն ցուցաբերելու հարցում:

Նանդիպմանը ներկա էին Նունասարանի դեսպանատան ռազմական կցորդ Գեորգիոս Ռիզանակոսը և դեսպանի խորհրդական Էլենի Սորենին:

Նոյեմբերի 21-ին, կիրակի.- ԺԱ. կիրակի զկնի Ս. Խուսի: Ընծայումն Ս. Ասրուածածնի երից ամաց ի Տաճարն:

Այսօր Մայր Տաճարում, Ավագ Ս. Սեդանի վրա, Ս. Պարարագ մարուցեց Մայր Աթոռի միաբան Տ. Մակար վրդ. Նովհաննիսյանը: Պարարագիչ Նայր Սուրբը «Նայր մեր»-ից առաջ քարոզ խոսեց՝ «Խնդրեցէք՝ և փացի ձեզ, հայցեցէք՝ և գրջիք, բախեցէք՝ և բացցի ձեզ» (Ղուկ. ԺԱ 9) բնաբանով:

Ս. Պարարագին ներկա էր Վեհափառ Նայրապետը:

Նույն օրը Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսին գահակալության առիթով շնորհավորելու, ինչպես նաև Վեհափառ Նայրապետի օրհնությունը սրանալու նպատակով Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին այցելեց Նայասարանի Նանրապետության ներքին գործերի նորանշանակ նախարար Նայկ Նարությունյանը:

Նորին Սրբությունն իր հերթին ևս շնորհավորեց նոր նախարարին՝ պարասխանապու պաշտոնի սրանձման առիթով, և մաղթեց նրան ամուր կամք ու օգրաշար աշխատանք՝ հանուն հայ ժողովրդի և պետության խաղաղ ու բարօր կյանքի:

Նոյեմբերի 22-ին, երկուշաբթի.- Ա. օր Յիսնակաց Պահոց:

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Նայասարանում Ռումինիայի դեսպան Պավել Պլապոնային: Ռումինիայի դեսպանը շնորհավորեց Վեհափառ Նայրապետին գահակալության առիթով և հույս հայրենեց, որ Նայոց նորընտիր Կաթողիկոսը կշարունակի նպաստել հայ և ռումին ժողովուրդների ու Եկեղեցիների բարեկամությանն ու հեղափոխ մերձեցմանը:

Վեհափառ Նայրապետը վկայեց, որ ռումինահայ համայնքի դարավոր պատմության ընթացքում արդեն իսկ ձևավորվել են սերտ հարաբերություններ երկու ժողովուրդների և Եկեղեցիների միջև, որոնք առավել ջերմացան երջանկահիշատակ Վազգեն Ա Վեհափառի գահակալության փարիներին: Նորին Սրբությունը հավասարեց, որ ինքը ևս կշարունակի աջակցել Նայ և Ռումին Եկեղեցիների ավանդական կապերի ամրապնդմանը:

Նանդիպման ընթացքում խոսվեց նաև ռումինահայ կյանքին առնչվող փարբեր հարցերի շուրջ: Պրն. Պլապոնան նշեց, որ ռումինահայերը, երկու ժողովուրդների բարեկամության կարևորագույն գրավականը լինելուց զատ, նշանակալի դեր ունեն նաև Ռումինիայի հասարակական և մշակութային կյանքում: Նրանցից շատերը երկրի բարձրագույն իշխանություններում զբաղեցնում են պարասխանաբար պաշտոններ:

Նոյեմբերի 23-ին, երեքշաբթի.- Բ. օր Յիսնակյաց պահոց:

Այսօր, երեկոյան ժամը 19.00-ին, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Գևորգյան Նոգևոր Ճեմարանի փեսչությանն ու ուսանողությանը:

Տեսուչ Նայր Սուրբը նախ շնորհակալություն հայտնեց Վեհափառ Նայրապետի նման գեղեցիկ անակնկալի համար, ապա ներկայացրեց Ճեմարանի ընդհանուր վիճակը:

Այնուհետև իր օրհնության խոսքն ու պարգամը ներկաներին հղեց Վեհափառ Նայրապետը: Նորին Սրբությունը գնահատանքի խոսքեր ուղղեց փեսչական կազմին, որից հետո ուսանողներին ներկայացրեց այսօրվա փեսչական իր պարկերացումները՝ առաջնային համարելով հոգևորականի հավաքը:

Նոյեմբերի 24-ին, չորեքշաբթի.- Գ. օր Յիսնակյաց պահոց:

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսն ընդունեց ԱՊՆ երկրների միջխորհրդարանական վեհաժողովի խորհրդի գլխավոր քարտուղար Միխայիլ Կրոպովին՝ վեհաժողովում ՆՆ ԱԺ-ի ներկայացուցիչ Ֆելիքս Ղուշչյանի և ՆՆ ԱԺ-ի արտաքին

հարաբերությունների մշտական հանձնաժողովի նախագահ Նովհաննես Նովհաննիսյանի ուղեկցությամբ:

Պրն. Կրտավը շնորհավորեց Վեհափառ Նայրապետին գահակալության առիթով: Զրույցի ընթացքում գլխավոր քարտուղարը Վեհափառ Նայրապետին ներկայացրեց կազմակերպության միջնորդական ջանքերը փարածաշրջանում, մասնավորապես Լեռնային Ղարաբաղում խաղաղության և կայունության հաստատման, ինչպես նաև պալատի անդամների ազատ արձակման գործում:

Ողջունելով հյուրերին, Նորին Սրբությունը բարձր գնահատեց վեհաժողովի խաղաղարար առաքելությունը: Գոհունակությամբ նշելով այն դրական փեղաշարժը, որ նշմարվում է ղարաբաղյան հակամարտության լուծման գործընթացում, Վեհափառ Նայրապետը դրվապանքով մաքնանշեց նաև միջխորհրդարանական կազմակերպության դերը:

Պրն. Կրտավն իր հերթին կարևորեց Եկեղեցիների հոգևոր դերը խաղաղության ամրապնդման գործում՝ հայտնելով, որ այս ասպարեզում միջխորհրդարանական վեհաժողովը նախապես է կապեր հաստատել նաև ԱՊՏ երկրների Եկեղեցիների հետ: Այս առիթով Վեհափառ Նայրապետը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի և Նայասարանյայց Առաքելական Ս. Եկեղեցու անունից իր պարաստակամությունը հայտնեց մշտապես աջակցել և իր նպաստը բերել վեհաժողովի խաղաղարար աշխատանքներին:

Նույն օրը, երեկոյան, Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսի նախագահությամբ, Վեհարանում միաբանական հավաք փեղի ունեցավ, որին միաբանները իրենց սրտի ջերմ խոսքերն ու շնորհավորանքներն ուղղեցին Վեհափառ Նայրապետին՝ Ամենայն Տայոց Կաթողիկոս ընտրվելու կապակցությամբ:

Այնուհետև Վեհափառը դիմեց միաբաններին՝ նրանց ներողամտությունը հայցելով, ընտրությունից հետո, զբաղվածության պատճառով, որոշ ժամանակ միաբանական հավաք չգումարելու համար: Որից հետո իր առաջիկա որոշ ծրագրերը ներկայացրեց միաբանների ուշադրությանը:

Նոյեմբերի 26-ին, ուրբաթ.- Ե. օր Յիսնական պահոց:

Այսօր Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Տայասարանում Չինաստանի Ժողովրդական Տանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Չժու Չժաո Չունին:

ՉԺՏ դեսպանն իր և բազմամիլիոն չին ժողովրդի անունից շնորհավորեց Վեհափառ Տայրապետին Ամենայն Տայոց Կաթողիկոս ընտրվելու առիթով և մաղթեց հոգևոր վեհ առաքելություն՝ ի շահ հայ ժողովրդի խաղաղ և ապահով կյանքի:

Շնորհակալություն հայտնելով բարի մաղթանքների համար, Նորին Սրբությունը նշեց, որ հայ ժողովուրդը, նաև օտար երկրների սրբացավ վերաբերմունքի շնորհիվ, կարողանում է հաղթահարել իրեն բաժին հասած փորձություններն ու դժվարությունները:

Զրույցի ընթացքում Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսն ու պրն. Չժու Չժաո Չունն անդրադարձան հայ-չինական դարավոր կապերին ու բարեկամությանը: Նշվեց, որ Խարբինում առ այսօր կանգուն է հայկական մի եկեղեցի՝ մեկը Չինաստանում գոյություն ունեցած հայկական եկեղեցիներից: Տայ-չինական կապերի և չինահայ համայնքի մասին մի շարք վկայություններ կան նաև Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի թանգարաններում: Վեհափառ Տայրապետը հպարտությամբ հայտնեց, որ Աստվածաշնչի չինարեն առաջին թարգմանությունը նույնպես պատկանում է չինաստանաբնակ մի հայի:

Տանդիպման ավարտին Վեհափառ Տայրապետը համոզմունք հայտնեց, որ երկու երկրների միջև հաստատված ներկայիս դիվանագիտական ջերմ հարաբերությունները նոր շունչ են հաղորդում հայ-չինական դարավոր կապերին:

Նոյեմբերի 27-ին, շաբաթ.- Սրբոցն Գրիգորի Սրանճելագործին, Նիկողայոսի Տայրապետին և Միռոնայ եպիսկոպոսին:

Այսօր Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Տայոց Կաթողիկոսն իր անդրանիկ ուխտագնացությունը կատարեց Օշական՝ հայոց առաջին ուսուցիչ Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի շիրիմին (Տե՛ս էջ 3):

Նոյեմբերի 28-ին, կիրակի.- Ա. կիր. Յիսնակաց:

Այսօր Մայր Տաճարում, Ավագ Ս. Սեդանի վրա, Ս. Պապարագ մապուցեց Մայր Աթոռի միաբան Տ. Արշեն արեղա Սանոսյանը: «Նայր մեր»-ից առաջ պապարագիչ Նայր Սուրբը քարոզ խոսեց՝ «Խնդրեցէք զարքայութիւն Ասարուծոյ, և այն յաւելցի ձեզ» (Ղուկ. ԺԲ 31) բնաբանով:

Ս. Պապարագին ներկա էր Վեհափառ Նայրապետը:

Նոյեմբերի 30-ին, երեքշաբթի.- Սրբոցն Ղունկիանոսի քահանային, Տարագրոսի, Պրօպոսի, Անդրոնիկոսի, Ոնեսիմեայ և այլոց աշակերտացն Սրբոյն Պօղոսի:

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսի նախագահությամբ, Կեղի ունեցավ Գերագոյն Նոգևոր խորհրդի նիստ, որի ընթացքում Նորին Սրբությունը հրապարակեց հայրապետական փնտրիությունները Նայասարանյայց Առաքելական Եկեղեցու թեմերում և Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում կապարված փոփոխությունների և նոր նշանակումների մասին (Տե՛ս էջ 18):

Դեկտեմբերի 1-ին, չորեքշաբթի.- Պահր:

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Նայասարանում Եգիպտոսի Արաբական Նանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Բաբրի Ռուշարի Էլ Ամմարիին:

Նորանշանակ դեսպանը շնորհավորեց Վեհափառ Նայրապետին Ամենայն Նայոց Կաթողիկոս ընտրվելու առիթով՝ ուրախությամբ նշելով, որ Ղպրի Եկեղեցու ներկայացուցիչների հետ մեկտեղ ներկա է եղել Նորին Սրբության օծման և գահակալության արարողությանը: Եգիպտոսի դեսպանը միաժամանակ իր ցավակցությունը հայրնեց հոկտեմբերի 27-ի ողբերգական դեպքերի առիթով՝ հայրնելով, որ Եգիպտոսի ժողովուրդն անկեղծորեն կիսում է հայ ժողովրդի ցավը:

Նորին Սրբությունը, բարեմաղթանքների համար շնորհակալություն հայրնելով, իր հերթին շնորհավորեց նոր դեսպանին՝ Նայասարանում դիվանագիտական աշխատանքի անցնելու կապակցությամբ: Վեհափառ

Այսօր Մայր Տաճարում, Ավագ Ս. Մեղանի վրա, ի հիշարակ հայոց առաջին լուսավորիչ առաքյալների, Ս. Պարպարաց մաքուցեց Մայր Աթոռի միաբան Տ. Զարեհ վրդ. Կաթաղյանը: «Նայր մեր»-ից առաջ պարարագիչ Նայր Սուրբը քարոզ խոսեց՝ «Ո՛վ է մարդ՝ որ գիտիցե գխորհուրդս Աստուծոյ, կամ ո՛վ ածիցե զմարա՝ թէ զինչ կամիցի Տէր» (Իմաստ. Սող. Թ. 13) բնաբանով:

Որպես քարոզչության խորհրդի ոգեկոչում, արդեն հինգերորդ փարին է, ինչ երջանկահիշարակ Գարեգին Ա Կաթողիկոսի հապուկ պարզամով այս երկու Ս. Առաքյալների փոխը հոչակված է նաև քրիստոնեական դաստիարակության օր (Տե՛ս էջ 104):

Դեկտեմբերի 5-ին, կիրակի.- Բ. կիրակի Յիսնակաց:

Այսօր Մայր Տաճարում, Ավագ Ս. Սեդանի վրա, Ս. Պարարագ մարուցեց Տ. Շահե արքեպս. Աճեմյանը: «Նայր մեր»-ից առաջ պարարագիչ Սրբազանը քարոզ խոսեց՝ «Քանզի ոչ կոչեաց զմեզ Աստուած ի պղծութիւն՝ այլ ի սրբութիւն» (Ա Թ-ես. Դ 7) բնաբանով:

Ս. Պարարագին ներկա էր Վեհափառ Նայրապետը:

Դեկտեմբերի 7-ին, երեքշաբթի.- Սրբոց հարցն եգիպտացւոց՝ Պօղոսի, Պօղայ, Մակարայ, Եւագրի, Յովհաննու Գրնեցւոյն, Յովհաննու Կարճահասակին, Նեղոսի, Արսէնի, Միսիանու, Դանիէլի, Սրապիոնի, Մակարիոսի, Պիմէնի և այլոց սրբոց հարցն:

Այսօր Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսը, իբրև հարգանքի փուրք, իր անդրանիկ այցը կարարեց Սպիտակ և Գյումրի՝ 1988 թ. աղետալի երկրաշարժի հազարավոր զոհերի հիշարակին:

Վերադարձին Վեհափառ Նայրապետն այցելեց նաև Մուղնու Ս. Գևորգ Եկեղեցի, ծանոթացավ վերանորոգման աշխատանքներին:

Դեկտեմբերի 8-ին, չորեքշաբթի.- Պահք:

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին այցելեց Նայասրանում Ուկրաինայի արքակարգ և լիագոր դեսպան Ալեքսանդր Բոժկոն՝ իր շնորհավորանքները հայրնելու Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսին: Շնորհակալություն հայրնելով բարենադթանքների համար՝ Վեհափառ Նայրապետն իր հերթին շնորհավորեց Ուկրաինայի դեսպանին՝ երկրի նախագահի վերընտրության առիթով:

Նանդիպման ընթացքում խոսվեց հայ-ուկրաինական դարավոր կապերի, Նայ Առաքելական և Ռուս Ուղղափառ Եկեղեցիների պարմական առնչությունների մասին: Պրն. Բոժկոն նշեց, որ Նայ Առաքելական Եկեղեցու

արմարներն Ուկրաինայում ձգվում են մինչև Կիևյան Ռուսիա և առավել վաղ ժամանակներ, իսկ ուկրաինացի ժողովուրդը մշտապես սիրով է վերաբերվել հայ ժողովրդին և Նայ Եկեղեցուն:

Վեհափառ Նայրապետը գոհունակությամբ նկատեց, որ երկու երկրների բարեկամությունն այսօր ևս շարունակում է ամրանալ, որում մեծ է ավանդը հայ ժողովրդի լավ բարեկամ պրն. Բոժկոյի և Նայաստանում Ուկրաինայի դեսպանապրան:

Դեկտեմբերի 11-ին, շաբաթ.- Սրբոյն Նիկողայոսի Զմիռնացւոյ Սքանչելագործ Նայրապետին:

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին այցելեց ՆՆ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Նանրապետության նախագահը Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսին իր ափսոսանքը հայտնեց՝ ողբերգական դեպքերի պատճառով փոքր-ինչ ուշացած այցի համար (Տե՛ս էջ 9):

Նույն օրը Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Իռլանդիայի Նանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Դեյվիդ Դոնահյունին:

Ողջունելով դեսպանի անդրանիկ այցը հայոց հոգևոր կենտրոն՝ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին, Վեհափառ Նայրապետը շնորհավորեց հյուրին դեսպան նշանակվելու առիթով և հույս հայտնեց, որ երկու երկրների միջև կգարգանան ջերմ փոխհարաբերություններ:

Պրն. Դոնահյունն նշեց, որ միմյանցից անչափ հեռու գտնվող երկու երկրներն ունեն մի շարք ընդհանրություններ: Նամաձայնելով դեսպանի հետ, Վեհափառ Նայրապետն իր ջերմ գգացմունքներն ու հարգանքն արտահայտեց Իռլանդիայի արի ու սպեղծագործ ժողովրդի հանդեպ:

Նանդիպման ընթացքում Նորին Սրբությունը, դեսպանի խնդրանքով, համառոտ ներկայացրեց Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի պատմությունը, անդրադարձավ Նայ Առաքելական Եկեղեցու թեմական կառուցվածքին:

Նույն օրը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Լեռնային Ղարաբաղի հարցով ԵԱՀԿ

Մինակի խմբի ամերիկյան պարվիրակությանը՝ խմբի համանախագահ Քերի Քնինոյի գլխավորությամբ: Պարվիրակությանն ուղեկցում էր Նայասպանում ԱՄՆ արտակարգ և լիազոր դեսպան Մայքլ Լեմոնը:

Վեհափառ Նայրապետը, ողջունելով ամերիկյան ներկայացուցիչների այցը հայոց հավաքի նվիրական կենտրոն, բարձր գնահատեց Մինակի խմբի միջնորդական ջանքերը՝ ուղղված փարածաշրջանում կայուն խաղաղության հաստատմանը:

Պրն. Քնինոն հավաստիացրեց, որ, չնայած առկա դժվարություններին, փարածաշրջանային խնդիրները կլուծվեն միայն խաղաղ բանակցությունների սեղանի շուրջ:

Օգտվելով պարեհ առիթից՝ Վեհափառ Նայրապետը ողջունեց նաև ԱՄՆ դեսպանի այցը Մայր Աթոռ և իր գնահատանքը հայրենեց Նայասպանի նկատմամբ ԱՄՆ իշխանությունների և մասնավորապես դեսպանի ունեցած ազնիվ վերաբերմունքի համար:

Դեկտեմբերի 12-ին, կիրակի.- Գ. կիրակի Յիսնակաց:

Այսօր Մայր Տաճարում, Ավագ Ս. Սեդանի վրա, Ս. Պարարագ մարուցեց Մայր Աթոռի միաբան Տ. Արշակ աբեղա Խաչատրյանը: Պարարագիչ Նայր Սուրբը «Նայր մեր»-ից առաջ քարոզ խոսեց՝ «Արա այսր մտանել» (Ղուկ. ԺԴ 23) բնաբանով:

Ս. Պարարագին ներկա էր Վեհափառ Նայրապետը:

Դեկտեմբերի 13-ին, երկուշաբթի.- Պահք: Սրբոցն Մինասայ, Երմոգինեայ, Գրաբոսի և կամառր տղբարացն՝ Յովհաննու և Ալեքսիանոսի:

Այսօր Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսն ընդունեց ղարաբաղյան հարցով ԵԱՀԿ Մինակի խմբի պարվիրակությանը՝ համանախագահներ Նիկոլայ Գրիբկովի և Ժան Ժակ Գայարդի գլխավորությամբ:

Մինչ Նայասպանից մեկնելը պարվիրակությունը եկել էր Մայր Աթոռ՝ իր համակրանքն ու հարգանքն արտահայտելու Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսի հանդեպ, ինչպես նաև ցավակցելու հոկտեմբերյան ողբերգական դեպքերի առիթով:

Նյութերին ողջունելով՝ Վեհափառ Նայրապետը հանուն Նայ Առաքելական Եկեղեցու իր գնահատանքը հայրենեց Մինսկի խմբի ներկայացուցիչներին, որոնք նախանձախնդրորեն շարունակում են հեղափոխությունը լինել դարաբաղյան խնդրի խաղաղ կարգավորմանը:

Անդրադառնալով ողբերգական հայրնի դեպքերին, Նորին Սրբությունը գոհունակությամբ նշեց, որ հայ ժողովրդին հաջողվեց շրջանցել երկրի կայունությանն ու խաղաղությանը սպառնացող վտանգը, ինչը կարելի է նկատել իբրև վկայություն այն բանի, որ Նայաստանում ձևավորված են քաղաքական ու պետական իրապես գործող և առողջ կառույցներ:

«Սա հույս է ներշնչում, որ միջնորդ պետությունների հետ համապետ կգործեն նաև խաղաղ ճանապարհներ դարաբաղյան հարցի լուծման համար», - ասաց Վեհափառ Նայրապետը:

Նույն օրը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Նորին Սրբություն Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսը հանդիպումներ ունեցավ Նայաստանում հավաքարձագրված օտարերկրյա դեսպանների հետ:

Վեհափառ Նայրապետին, ընտրության և գահակալության առիթով անձամբ շնորհավորելու համար, առավոտյան Մայր Աթոռ այցելեց Սիրիայի Արաբական Նանրապետության գործերի ժամանակավոր հավաքարձագր, դեսպանորդ դոկտոր Նամեդ Նասանը: Ժողովուրդների բարեկամության ամրապնդման գործում Եկեղեցու դերը կարևորելով՝ դեսպանը հույս հայրենեց, որ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսն իր առաքելությամբ կնպաստի երկու երկրների ժողովուրդների կապերի առավել սերտացմանը:

«Աղոթում ենք, որպեսզի Տերը գորացնի սերը պետությունների և ազգությունների միջև, որպեսզի 3-րդ հազարամյակը մարդկության կյանքում դառնա խաղաղության, բարեկամության և առաջընթացի հազարամյակ», - ասաց Վեհափառ Նայրապետը:

Նույն օրը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին իր անդրանիկ այցը կատարեց Նայաստանում Մեծ Բրիտանիայի արտակարգ և լիազոր դեսպան Թիմոթի Էյդան Զոնսը: Ընդունելով դեսպանի շնորհավորանքները Ամենայն Նայոց Էյդան Զոնսը:

Կաթողիկոսի ընտրության առիթով, Վեհափառ Նայրապետն իր հերթին բարենաղթանքներ հայրնեց նորանշանակ դեսպանին:

Նանդիպման ընթացքում Նորին Սրբությունը գոհունակությամբ նշեց, որ երկու երկրների միջև ստեղծվել են սերտ հարաբերություններ: Անդրադառնալով Նայ Առաքելական ու Անգլիկան Եկեղեցիների եղբայրական կապերին, Վեհափառ Նայրապետը հայրնեց, որ այսօր էլ բազմաթիվ հայ հոգևորականներ իրենց աստվածաբանական գիտելիքներն են հարստացնում Անգլիայի համալսարաններում:

Նույն օրը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին այցելեց նաև Նայաստանում Վրաստանի արքակարգ և լիազոր դեսպան Նիկոլոզ Նիկոլոզիշվիլին:

Նանդիպման ընթացքում խոսվեց երկու հարևան քրիստոնյա ժողովուրդների և Եկեղեցիների դարավոր բարեկամության մասին:

Դեկտեմբերի 14-ին, երեքշաբթի.- Պաեք: Սրբոցն Կուռնէլիոսի հարիւրապետին և Շմաւոնի ազգականին Քրիստոսի՝ որ խաչեցաւ յԵրուսաղէմ, Պօղիկարայոսի հայրապետին Զմիռնիոյ և սրբոց վկայիցն, որք յարևելս կայարարեցան:

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսը հանդիպումներ ունեցավ Նայաստանում Գերմանիայի և Լիբանանի արքակարգ և լիազոր դեսպաններ Ֆոլկեր Զայթցի և Թոնի Բադաուիի հետ:

Ընդունելով դեսպանների շնորհավորանքները Ամենայն Նայոց Կաթողիկոս ընտրվելու առիթով, Վեհափառ Նայրապետը փոխադարձաբար շնորհավորեց նրանց՝ Նայաստանում դիվանագիտական աշխատանքի անցնելու կապակցությամբ:

Պրն. Զայթցի հետ ունեցած հանդիպման ընթացքում Վեհափառ Նայրապետը հույս հայրնեց, որ նորանշանակ դեսպանը կնպաստի հայ-գերմանական կապերի, ինչպես նաև երկու Եկեղեցիների հարաբերությունների առավել սերտացմանը՝ դրանք դարձնելով առավել արգասաբեր:

Վեհափառ Նայրապետը ջերմությամբ վերհիշեց 17 տարիներ առաջ Գերմանիայում Բոննի համալսարանում իր ուսումնառության և հայ համայնքում հոգևոր սպասավորության տարիները:

Նանդիպելով Լիբանանի արտակարգ և լիազոր դեսպան Թոնի Բադաուիի հետ, Վեհափառ Նայրապետն իր գոհունակությունը հայտնեց այն ջերմ վերաբերմունքի համար, որ մշտապես դրսևորում են լիբանանյան իշխանությունները՝ Լիբանանում իրենց երկրորդ հայրենիքը վերագրած հազարավոր հայերի հանդեպ: Գոհունակությամբ նշելով նաև հայ-լիբանանյան ջերմ կապերը՝ երկուստեք կարևորվեց լիբանանահայ համայնքի, ինչպես նաև Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսության դերը այդ կապերի սերտացման գործում:

Նույն օրը Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Նայասպրանում հրեական համայնքի հոգևոր առաջնորդին՝ ռաբբի Գերշ. Մեյեր Բուռշպենին:

Վեհափառ Նայրապետի ընտրությունը շնորհավորելով՝ հրեական համայնքի առաջնորդը Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսին ներկայացրեց ներհամայնքային կյանքը:

Նույն օրը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսի և ՆՆ փարածքային կառավարման նախարար Խոսրով Նարությունյանի մասնակցությամբ, Կեղի ունեցավ Նայասպրանի թեմակալ առաջնորդների և Նայասպրանի մարզպետների երկրորդ հանդիպումը (Տե՛ս էջ 13):

Դեկտեմբերի 15-ին, չորեքշաբթի.- Պահք:

Այսօր Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսն ընդունեց Նայասպրանի եզդիների հոգևոր խորհրդի նախագահ Նասան Նասանյանին և եզդիների «Էզիդիխանա» հասարակական-քաղաքական կազմակերպության պարավիրականը:

Արտահայտելով իրենց խորը ակնածանքը Նայ Առաքելական Եկեղեցու և Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսի հանդեպ, հյուրերը գոհունակությամբ նշեցին, որ Նայասպրանն այն երկրներից է, որտեղ չեն ուրնահարվում եզդիների կրոնական զգացմունքները, և նրանք շարունակում են պահպանել իրենց հավատքը:

Դեկտեմբերի 18-ին, շաբաթ.- Սրբոցն Յակովբայ Մծբնայ Նայրապետին, Մարուգէի ճգնաւորին և Մելիքոսի եպիսկոպոսին:

Այսօր, երեկոյան ժամերգության ընթացքում, Իջման Ս. Սեղանի առջև հանդիսավոր կերպով երդումնագրեր ընթերցեցին և, ի հավարարմություն իրենց եպիսկոպոսական ուխտին և Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսության՝ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնին, այն սպորազրեցին հաջորդ օրը եպիսկոպոս ձեռնադրվող ընծայացուները՝ Երուսաղեմի լուսարարապետ Տ. Նուրիան ծ. վրդ. Մանուկյանը և Կ. Պոլսի Կրօնական ժողովի արեւնապետ Տ. Արամ ծ. վրդ. Աթեշյանը:

Դեկտեմբերի 19-ին, կիրակի.- Դ. կիրակի Յիսնակաց:

Այսօր Մայր Տաճարում, Իջման Ս. Սեղանի վրա, Ս. Պապարագ մաքուցեց Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսը: Նընթացս Պապարագի Նորին Սրբություն Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսի բարեհաճ փնօրինությամբ փեղի ունեցավ Տ. Նուրիան ծ. վրդ. Մանուկյանի և Տ. Արամ ծ. վրդ. Աթեշյանի եպիսկոպոսական ձեռնադրությունը:

Եկեղեցական արարողություններից հետո, ի պատիվ նորընծա եպիսկոպոսների, Մայր Աթոռի միաբանական սեղանապարհը ընդունելություն փեղի ունեցավ: Վեհափառ Նայրապետը նորած եպիսկոպոսներին հանձնեց եպիսկոպոսական պանակեններ, որ իբրև եպիսկոպոսական աստիճանի խորհրդանիշ իրենց կրծքին են կրելու:

Դեկտեմբերի 20-ին, երկուշաբթի.- Սրբոց հայրապետացն Իգնատիոսի, Ադդէի և Մարութայի և Թէոփնայ եպիսկոպոսացն, և Թէոփնայ վկային, և չորից զինուորացն՝ Բասոսի, Եւսեբի, Եւրիզի և Բասիլիդէայ:

Այսօր Մայր Տաճարում, Իջման Ս. Սեղանի վրա, Ս. Պապարագ մաքուցեց նորոգ ձեռնադրյալ Տ. Արամ եպս. Աթեշյանը:

**Դեկտեմբերի 21-ին, երեքշաբթի.- Սրբոյն Արգարու նախա-
վկայ և ի Քրիստոս անդրանիկ հաւարացեալ թագաւորին
մերոյ:**

Այսօր Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Նորին Սրբություն Ամենայն Հայոց
Գարեգին Բ Կաթողիկոսն ընդունեց Հայաստանի Ազգությունների միության
ներկայացուցիչներին՝ միության նախագահ Վլադիմիր Չափունի
գլխավորությամբ:

Վեհափառ Հայրապետին ներկայացնելով միության անդամ 12
ազգային-հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներին,
պրն. Չափունը նշեց, որ Հայաստանն իրենց համար վաղուց դարձել է
հայրենիք, իսկ Ս. Էջմիածինը՝ հարազատ փուն:

«Տարբեր ազգությունների ներկայությունը մեր երկրում մեծ
հարստություն է», - նկատեց Վեհափառ Հայրապետը՝ նշելով, որ
հայաստանաբնակ ռուս, հույն, ասորի և մյուս բոլոր ազգերը ոչ միայն բերում
են իրենց ազգային մշակույթն ու սովորույթները, այլև դառնում են
հասրափուն կամուրջ ժողովուրդների և երկրների բարեկամության համար:

Հանդիպման ավարտին Վեհափառ Հայրապետն իր օրհնությունը փվեց
Հայաստանի ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցիչներին և իր
բարեմաղթանքը գրանցեց միության հուշամատյանում:

Նույն օրը Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ընդունեց
մեկօրյա այցով Հայաստան ժամանած ԱՊՀ գործադիր քարտուղար Յուրի
Յարովին՝ ԱՊՀ-ում Հայաստանի ներկայացուցիչ Սուրեն Հարությունյանի և
այլ պարվիրակների ուղեկցությամբ:

Զրույցի ընթացքում պրն. Յարովը Վեհափառ Հայրապետին ներկա-
յացրեց ԱՊՀ կարևորագույն խնդիրները՝ ուղղված ԱՊՀ երկրների միջև
փոխհարաբերական կապերի վերականգնմանն ու խաղաղության և միասնական
ոգու վերականգնմանը:

Հրաժեշտ փալով մեծարգո հյուրին, Վեհափառ Հայրապետն ուժ և
կարողություն մաղթեց նրան իր բարի և կարևոր առաքելության մեջ:

Դեկտեմբերի 22-ին, չորեքշաբթի.- Պահք:

Նույն օրը, երեկոյան, Վեհաբանում միաբանական հավաք տեղի ունեցավ: Վեհափառ Նայրապետի վարառողջության պարճառով այն նախագահեց Արգենտինայի հայոց թեմի առաջնորդ Ս. Գիսակ արքեպս. Մուրադյանը: Նավաքին խոսվեց ծխարեր քահանաների առաքելության, ինչպես նաև Ամերիկայի ու Նայասպանի թեմերում հոգևոր հովիվների կարարած գործունեության մասին: Այնուհետև հարց ու պարասխանի փոխանակություն տեղի ունեցավ միաբանների և Ս. Գիսակ արքեպս. Մուրադյանի միջև:

Դեկտեմբերի 23-ին, հինգշաբթի.- Սրբոցն Դավթի մարգարէին և Յակովքայ Տեառնեղբայր առաքելոյն:

Այսօր Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Նայոց Կաթողիկոսի նախագահությամբ տեղի ունեցավ Սպիտակի Ս. Նարություն նորակառույց եկեղեցու օծումը: Օծման արարողությանը ներկա գտնվելու նպատակով Սպիտակ էր ժամանել նաև Նայասպանի Նանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը (Տե՛ս էջ 97):

Դեկտեմբերի 25-ին, շաբաթ.- Սրբոյն Սյրեփաննոսի նախավկային և առաջին մարտիրոսին:

Այսօր Մայր Տաճարում, նախավկա սարկավագի հիշատակը ոգեկոչելով, Ս. Սյրեփաննոսի Ս. Սեդանի վրա, Ս. Պարարագ մարուցեց Գևորգյան Նոգևոր Ճեմարանի փոխտեսուչ Ս. Բաբկեն արեղա Սալբիյանը: «Նայր մեր»-ից առաջ քարոզ խոսեց Ճեմարանի տեսուչ Ս. Նայկագուն ծ. վրդ. Նաջարյանը՝ «Այր ոմն ազնուական գնաց յաշխարհի հեռի՝ առնուլ իր թագաւորութիւնն» (Ղուկ. ԺԹ- 12) բնաբանով:

Դեկտեմբերի 26-ին, կիրակի.- Ե. կիրակի Յիսնակաց:

Այսօր Մայր Տաճարում, Ավագ Ս. Սեդանի վրա, Ս. Պարարագ մարուցեց Ս. Անուշավան արեղա Ժամկոչյանը: «Նայր մեր»-ից առաջ քարոզ խոսեց Ս. Ներսես արքեպս. Պողոպալյանը՝ «Ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն իր՝ խոնարհեացի, և որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝ բարձրացի» (Ղուկ. ԺԸ 14) բնաբանով:

Նույն օրը, Ս. Պապարագին մասնակցելու և Արարատյան Հայրապետական թեմի նորանշանակ Առաջնորդական փոխանորդին ներկայացնելու նպատակով, Երևանի Ս. Սարգիս եկեղեցի այցելեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը:

Դեկտեմբերի 27-ին, երկուշաբթի.- Սրբոց առաքելոցն Պետրոսի և Պողոսի:

Այսօր Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ու ՀՀ վարչապետ Արամ Սարգսյանն այցելեցին Եղեգնաձոր, ուր Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի օրհնությամբ բացվեց ուսուցիչների վերապատրաստման Վայոց Ձորի կենտրոնը:

Կենտրոնի հանդիսավոր բացմանը ներկա էին ՀՀ փարաժքային կառավարման նախարար Խոսրով Հարությունյանը, կրթության և գիտության նախարար Էդուարդ Ղազարյանը, Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու թեմակալ առաջնորդներ:

Դեկտեմբերի 31-ին, ուրբաթ.- Բ. օր Ծննդեան պահոց:

Այսօր, երեկոյան ժամը 20.00-ին, Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանի նախկին շենքում Գեղի ունեցավ ամավերջյան հանդիսություն:

Կեսգիշերից հետո, ժամը 00.30-ին, Մայր Տաճարում Հանրապետական Մաղթանք կատարվեց՝ Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ Կաթողիկոսի նախագահությամբ: Մաղթանքին ներկա էին բարձաստիճան հոգևորականներ, միաբան Հայրեր և բազում հավաքացյալ հայորդիներ: